

โรคอุ้งเชิงกรานอักเสบ (Pelvic Inflammatory Disease, PID)

โดย แพทย์จีน ธนกร ต้นสกุล

คือโรคในสตรีเพศที่พบบ่อย และ มักพบ ในสตรีที่มี อายุ 18-55 ปี จนถึง สตรีวัยหมดประจำเดือน การศึกษาทางคลินิกพบว่า ผู้ป่วยมักมีอาการ ปวดหน่วงบริเวณท้องน้อย ปวดเอวช่วงล่าง ตกขาวมีปริมาณมาก และสามารถพบ ภาวะประจำเดือนผิดปกติ มาปริมาณมากหรือน้อยในบางราย หรือ มากระปริกะปรอยไม่หยุด ภาวะปวดประจำเดือน อาการปวดเจ็บขณะมีเพศสัมพันธ์ อาการปวดท้องน้อยก่อนหลังการขับถ่าย และ เป็นสาเหตุสำคัญของ ภาวะการมีบุตรยากถึง 20-30% ของสาเหตุทั้งหมด

อุ้งเชิงกรานอักเสบถือได้ว่าเป็นโรคที่มีการติดเชื้อของระบบสืบพันธุ์ในผู้หญิงชนิดหนึ่ง ครอบคลุมถึง ภาวะอักเสบของเยื่อโพรงมดลูก ท่อนำไข่อักเสบ ท่อนำไข่มีถุงหนอง หรือ เชื้ออุ้งเชิงกรานอักเสบ ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ โรคอุ้งเชิงกรานอักเสบ มี สถิติเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้ารักษาไม่ทันท่วงที หรือ รักษาไม่หายขาด ก็สามารถถึงส่งผลถึงภาวะมีบุตรยากจนถึง เป็นสาเหตุของท้องนอกมดลูก ได้ เป็นต้น

ทฤษฎีทางแพทย์แผนจีนกล่าวไว้ว่า โรคอุ้งเชิงกรานอักเสบ แบ่ง เป็น 4 กลุ่มอาการ ดังนี้

1. ความร้อนและความชื้นคั่ง ผู้ป่วยมักมีอาการ ปวดท้องน้อย ปวดเอว ไม่มีไข้หรือมีไข้ต่ำๆ เมื่อ อ่อนเพลีย หรือ ประจำเดือนมา อาการจะเป็นมากขึ้น ประจำเดือนส่วนใหญ่มักมาผิดปกติ หรือ กระปริกะปรอยไม่หยุด ประจำเดือนมาช้า หรือมาก่อน ตกขาวมีลักษณะเหนียวข้นสีเหลืองหรือน้ำตาลมึนคั้น มีอาการคัดแน่นหน้าอกร่วมด้วย เบื่ออาหารปากแห้งคอแห้ง หงุดหงิด ตื่นง่ายฝันมาก

2. ชี้อุดกั้นเลือดคั่ง ผู้ป่วยมีอาการ ปวดท้องน้อยและกดเจ็บ ปวดเอวขาไม่มีแรง อาการของโรคจะเป็นมากขึ้นเมื่อมีประจำเดือน อาจคำพบก้อนในท้องน้อย ตกขาวมาก มีสีเหลืองเข้ม

3. ความเย็นและความชื้นหยุดคุดกั้น ผู้ป่วยมีอาการปวดแน่นที่ท้องน้อย ปวดเมื่อยบริเวณเอวช่วงล่าง อาการจะหนักมากขึ้นเมื่อเหนื่อล้าจากการทำงานหรือเมื่อมีรอบเดือน ท้องน้อยมีความรู้สึกเย็น มือเท้าเย็น ประจำเดือนมาน้อยหรือมาช้า มีสีคล้ำ และมีก้อนลิ่มเลือดปนอยู่ด้วย หรือ ผู้ป่วยบางรายประจำเดือนไม่มาเกิน3เดือน ตกขาวปริมาณมากลักษณะใสเหมือนน้ำ

4. ชีพร่องและเลือดคั่ง ผู้ป่วยจะมีอาการปวดจี๊ด ที่ท้องน้อย หรือ ปวดเหมือนมีเข็มทิ่ม หรือ มีอาการปวดแน่นที่ท้องน้อย เมื่อมีรอบเดือนอาการจะมีมากขึ้น ประจำเดือนมีปริมาณมากและมีก้อนลิ่มเลือดปน ตกขาวมาก มักพบ ในผู้ป่วยที่แต่งงานเป็นเวลานานแล้วไม่ตั้งครรภ์ ภาวะก่อนมีประจำเดือนมีอาการมึนเฉียวหงุดหงิด คัดหน้าอก เป็นต้น

การรักษาทางแพทย์แผนจีน วิธีที่นิยมที่สุด คือ การรับประทานสมุนไพรจีน ที่มีฤทธิ์ ขับพิษร้อนชื้น ระบายความร้อน ระบายอุจจารัน ระบายเลือดคั่ง บำรุงไต สร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกาย นอกจากรับประทานสมุนไพรจีนแล้วยังมีวิธีประคบร้อนโดยใช้สมุนไพรจีนประคบที่บริเวณท้องน้อย หรือ ใช้สมุนไพรจีนสวนทวารล้างพิษในลำไส้ เพื่อลดอาการปวด ลดการอักเสบ และ ลดการกักในอุ้งเชิงกราน เป็นต้น

การป้องกัน ผู้ป่วยอุ้งเชิงกรานอักเสบ มักจะมีอาการเป็นเป็นหายหาย สร้างความรำคาญ และ ส่งผลกระทบถึงการใช้ชีวิตประจำวัน รวมถึง การมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังนั้น ในทางแพทย์แผนจีน จึงแนะนำ ผู้ป่วย ให้พักผ่อนอย่างเพียงพอ รักษาสมดุลของอารมณ์ อย่าเครียด หรือ โมโห รักษาความสะอาดของอวัยวะช่วงล่าง ห้ามมีเพศสัมพันธ์ขณะมีประจำเดือน ห้ามรับประทานอาหารรสเผ็ดจัด มันจัด เย็นจัด รวมถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ออกกำลังกายเบาๆ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกาย เป็นต้น

การรักษาในปัจจุบันนี้ วิธีแรกที่แพทย์แผนปัจจุบันเลือกใช้ในการรักษาโรคอุ้งเชิงกรานอักเสบ คือ รับประทาน หรือ ฉีด ยาปฏิชีวนะ เพื่อลดอาการอักเสบของผู้ป่วย ในผู้ป่วยรายที่มีอาการเป็นเป็นหายหายเป็นระยะเวลานาน จะได้รับยาปฏิชีวนะ ในการรักษาเวลายาวนานด้วย ในทางคลินิกจึงมักพบว่า ผู้ป่วยมี ภาวะดื้อยา หรือ เกิดภาวะติดเชื้อซ้ำ สองได้

ดังนั้น วิธีทางแพทย์แผนจีนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในการรักษาโรคอุ้งเชิงกรานอักเสบเป็นอย่างมากในประเทศจีน มีการวิจัยถึง ผลการรักษาโดยใช้สมุนไพรจีน ทั้งในทาง คลินิก และ ทางสถิติ เพื่อให้มีผลการรักษาที่ดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การรักษาโรคอุ้งเชิงกรานอักเสบ โดยรับประทาน ยาสมุนไพรจีน จึงเป็นทางเลือกที่ดีทางเลือกหนึ่งของผู้ป่วย ที่มีผลดี และ ยั่งยืน โดยไม่ส่งผลเสียต่อร่างกาย

หมายเหตุ: เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาของหัวเฉียว แพทย์จีน

ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน

ห้ามมิให้คัดลอกในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาตทุกกรณี

注意: 这份文件的版权和知识产权属于华侨中医院，仅对外宣传和传播科普知识所用。禁止擅自用于任何形式的商业谋利。

Attention: The copyright and intellectual assets are belonged to the Hua Chiew (TCM) Hospital for public knowledge only. It is prohibit to copy for commercial purposes in all cases without permission.